

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-1-102 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 10-49/931-329
Karar Tarihi : 08.07.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: İsmail Atalay YOLCU, Şamil PİŞMAF, Tuğçe KOYUNCU

C. BİLDİRİMDE BULUNAN : Total Oil Türkiye A.Ş.
Temsilcisi: Dr. Metin KANMAZ
Barbaros Mah. Dereboyu Cad. Fesleğen Sok. Uphill Court Sitesi
A1-B Blok Kat:6 Daire 36 Ataşehir/İstanbul

20 **D. TARAFLAR** : - Total Oil Türkiye A.Ş.
Onur Ofis Park İş Merkezi İnkılap Mah. Üntel Sok. No:10
B1 Blok Ümraniye/İstanbul
- Shell&Turcas Petrol A.Ş.
Karamancılar İş Merkezi Gülbahar Mah. Salih Tozan Sok.
No:18 B Blok Esentepe-Şişli/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Total Oil Türkiye A.Ş.'ye ait Kocaeli ili Gebze ilçesinde kurulu bulunan akaryakıt depolama tesisinin Samsun Akaryakıt ve Depolama A.Ş.'ye devri işlemine izin verilmesi talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 16.04.2010 tarih ve 3193 sayı ile giren ve eksiklikleri 23.06.2010 tarihinde tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4, 5, 7 ve 8. maddeleri ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 02.07.2010 tarih ve 2010-1-102/MM-10-139.İAY sayılı Ön İnceleme Raporu, 05.07.2010 tarih, REK.0.05.00.00-130/257 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-49 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; bildirim konusu işlemin ve bu işleme esas teşkil eden sözleşmelerin, tarafların Türkiye akaryakıt dağıtım pazarında birbirleriyle rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabetin kısıtlanması sonucunu doğurabilecek nitelikte bir işbirliği anlaşması olduğu, bu nedenle söz konusu anlaşmaya menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığı; bununla birlikte anlaşmaya Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet verilmesinin uygun olacağı görüşü ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Bildirim Konusu İşlem

Bildirime konu işlem, mülkiyeti tamamen Total'e ait olan Kocaeli ili Gebze ilçesinde yerleşik akaryakıt depolama tesisinin, Total ve Shell&Turcas A.Ş. (Shell&Turcas) ortak kontrolünde bulunan Samsun Akaryakıt Depolama A.Ş. (Sadaş)'ye 10 yıl süre ile

50 kiralanması işlemine yönelik olarak birleşme/devralma bildirimidir. Ancak, Rekabet Kurulunun 16.10.2008 tarihli ve 08-58/923-370 sayılı kararıyla sabit olduğu üzere Sadaş'ın rakipler arasında işbirliği doğurucu bir ortak girişim niteliğinde olması, bildirim konu işlem neticesinde de söz konusu ortak girişim anlaşmasına yeni bir unsur ilave edilecek olması ve bildirim formu ile Total temsilcisince gönderilen 04.05.2010 tarihli yazıda yer verilen talep nedeniyle, bahse konu bildirim menfi tespit/muafiyet başvurusu olarak kabul edilmiştir.

H.2. İlgili Pazar

Bildirime konu işlemin niteliği, lisanslı depoculuğun 5015 sayılı Kanun'da ayrı bir piyasa faaliyeti olarak belirlendiği ve konuyla ilgili geçmiş tarihli Kurul kararları dikkate alındığında, bu dosya çerçevesinde ilgili ürün pazarı, "akaryakıt depolama hizmetleri pazarı" olarak belirlenmiştir.

60 Diğer taraftan, mevcut başvurunun Total'in maliki bulunduğu Kocaeli ili Gebze ilçesinde yerleşik bir depolama tesisine ilişkin bulunması; söz konusu bölgenin coğrafi konum ve lojistik imkânlar açısından diğer bölgelere göre farklılık arz etmesi; bölgeye en yakın konumda olan İstanbul Avrupa yakasında yerleşik depolama tesislerinin, akaryakıtın boğazlardan karayoluyla nakline yönelik yasal kısıtlar ve Kocaeli'de yerleşik tesisler bakımından bir alternatif olmaması gibi hususlar dikkate alındığında, hizmet verilebilecek iller konusunda ayrıntılı bir analize girmeksizin mevcut dosya bakımından ilgili coğrafi pazar, "Kocaeli ili ve çevresi" olarak tanımlanmıştır.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. Ortak Girişim Değerlendirmesi ve İşlemin Niteliği

70 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (c) bendine göre; "Amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve mal varlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkan ve taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayan ortak girişimler (joint venture)" birleşme ve devralma sayılan hallerden kabul edilmektedir. Bu tanım çerçevesinde bir ortak girişimin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında birleşme ve devralma sayılabilmesi için aşağıda sayılan üç unsurun birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir:

- a) Ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması,
- b) Ortak girişimin, taraflar arasında veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amaç veya etkisinin olmaması,
- 80 c) Ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması.

Yukarıdaki tanıma ve sıralanan şartlara uyan ortak girişimler, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde teşebbüsler arasındaki özel bir birleşme veya devralma hali kabul edilerek, anılan Tebliğ kapsamında izne tabi tutulmaktadır. Ancak ortak girişimler çoğu zaman yoğunlaşma doğurucu işlemler olarak kabul edilmekle birlikte, bazı ortak girişimlerin yapısal bir birliktelik yerine, rakip teşebbüslerin belli alanlarda işbirliğine gitmelerini sağlamaya yönelik olarak kurulduğu görülmektedir. Böyle durumlarda yukarıda "b" bendinde yer alan şartın sağlanmadığı açıktır. Bu nedenle bu tür işbirliği doğurucu ortak girişimler, işbirliği doğuran anlaşmalar olarak Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmektedir.

90 Zira yatay işbirliği anlaşmaları olarak isimlendirilen bu tür yapılar; fiyat tespiti, arz miktarının belirlenmesi, pazar veya müşteri paylaşımı gibi rekabeti kısıtlayıcı nitelikte unsurlar içerebilmektedir. Ancak bu tür sakıncalarının yanı sıra yatay işbirliği anlaşmalarının riskin paylaşılması, maliyetlerin azalması, know-how paylaşımı, teknolojik gelişimin hızlanması gibi bazı ekonomik faydalar sağladığı da söylenebilir.

100 Akaryakıt sektöründe lojistik bakımdan önemli bir yeri olan depoculuk faaliyetlerinde, geçmişten beri çeşitli ortaklıklar söz konusu olmaktadır. 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun yürürlüğe girmesiyle lisanslı depoculuk faaliyetlerinin başlamasının ardından bu tür ortaklıklar daha da yaygınlaşmıştır. Her ne kadar lisanslı depoculuk faaliyeti kapsamında depolama hizmetleri dağıtım faaliyetinin bir unsuru olmanın ötesinde ayrı bir pazar olma özelliğini kazanmaya başladıysa da bu alanda ortaya çıkan ortaklıklarda, ortakların dağıtım faaliyetlerinde birbirinin rakibi olması halinde rekabetçi davranışların koordinasyonu riskinin dikkate alındığı ve bu ortaklıkların Kanun'un 4. maddesi kapsamında kabul edildiği görülmektedir. Nitekim lisanslı depoculuk faaliyetleri göstermekte olan Ambarlı¹ ve Çekisan² ortak girişimlerine ilişkin kararlarında da Kurul, rakip teşebbüsler arasında akaryakıt depolama faaliyeti alanında kurulan ortak girişimleri Kanunun 4. maddesi kapsamına almış ve 5. madde kapsamında muafiyet vermiştir. Benzer şekilde işbu dosya konusu Sadaş'a ilişkin yukarıda anılan karar da Ambarlı ve Çekisan kararlarına paralel değerlendirmeler ve sonuçlar içermektedir.

110 Bildirime konu işlem neticesinde, Total'in mülkiyetinde bulunan Kocaeli ili Gebze ilçesinde kurulu bulunan akaryakıt depolama tesisi taraflar arasında yapılan Kira Sözleşmesi çerçevesinde 10 yıl süre ile Sadaş'a devredilecektir. Söz konusu Kira Sözleşmesinin süreye ilişkin 3. maddesinde ise bahse konu 10 yıllık sürenin hitamında sözleşmenin Sadaş tarafından her seferinde 5'er yıllık süreler için yenilenmesi imkânı getirilmiştir. Bununla birlikte Taraflar arasında imzalanan SADAŞ Gebze Terminali İşletme Prosedürü'nün 4.2 maddesi uyarınca, sözleşme süresine ilişkin yenileme imkanının Shell&Turcas'ın tek taraflı talebine bağlı olarak da mevcut olduğu görülmektedir.

120 Bu bakımdan bildirim konusu işlem, ilgili akaryakıt depolama tesisinin kontrolünde azami 20 yıllık bir süre için kalıcı bir değişiklik içermekle birlikte, esas itibarıyla akaryakıt dağıtım alanına faaliyet göstermekte olan iki rakip teşebbüsün (Shell&Turcas ve Total) akaryakıt depolama hizmetleri pazarında işbirliği yapmasına yönelik olarak kurulan ortak girişim şirketi ile daha önceden şekillenen anlaşmanın kapsamının genişletilmesinden ibarettir. Aşağıda söz konusu işlem hakkında menfi tespit ve muafiyete ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir.

H.3.2. Menfi Tespit Değerlendirmesi

130 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmektedir.

140 Belirli bir bölgede de olsa, birbirine rakip olan firmaların mallarının depolanacağı tesisin işletimini birlikte yapmaları, bu firmalar arasında rekabetin kısıtlanmasına yol açabilecek koordinasyon riskleri taşımaktadır. Dosya konusu işlemde, işbirliği anlaşmasının tarafı olan teşebbüslerin depolama konusundaki lojistiğe yönelik işbirliklerinin sektörde başka ortaklıklar (Ambarlı, Çekisan ve ATAŞ depoları) şeklinde mevcut olmasının ağ etkisi yönüyle koordinasyon riskini ortaya çıkardığı gibi hususlar da dikkate alındığında; Shell&Turcas ve Total arasındaki bildirim konusu işbirliğinin Kanun'un 4. maddesinde belirtilen rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisini doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar tanımına uyduğu görülmektedir. Bu nedenle de söz konusu oluşuma Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilmesi mümkün görünmemektedir.

¹ 25.07.2007 tarih ve 07-61/730-260 sayılı karar.

² 22.08.2007 tarih ve 07-66/812-307 sayılı karar.

H.3.3. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

Başvuru konusu anlaşma ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında yapılan bireysel muafiyet değerlendirmesine aşağıda yer verilmiştir:

a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması

150 Dosyadaki bildirim formu, cevap yazıları ve ekli belgeler ile raportörlerce anlaşma taraflarıyla yapılan iki ayrı görüşmeden, başvuru konusu anlaşma çerçevesinde Total'e ait Gebze'de bulunan akaryakıt depolama tesisine çevre ve güvenlik standartları gereği yapılması zorunlu önemli miktarlardaki yatırımın taraflarca ortaklaşa gerçekleştirileceği anlaşılmıştır. Bu sayede Total'in petrol piyasasındaki mevcut pazar payıyla kıyaslandığında oldukça yüksek sayılabilecek depolama kapasitesinin etkin olarak kullanımının da sağlanacağı ve şirketin daha düşük maliyetler ile faaliyet göstereceği belirtilmiştir.

160 Öte yandan, Shell&Turcas'ın otomotiv yakıtları pazarında mevcut pazar payının %(....) seviyesinde olduğu, 2010 yılı için Shell&Turcas'ın (.....) m³ zorunlu ulusal stok mecburiyetinin bulunmasına rağmen benzin ve motorin bakımından mevcut tank kapasitesinin (.....) m³ olduğu; dolayısıyla bu kapasitenin önemli bir bölümünün ulusal stok yükümlülüğüne ayrıldığı bildirilmiştir. Bu bakımdan artan pazar payı ve stok tutma yükümlülüğü dikkate alındığında, kalan stok kapasitesinin şirketin ithalatına ve operasyonlarına yeterli rahatlığı sağlamadığı ifade edilmiştir. Dolayısıyla söz konusu işlem neticesinde Shell&Turcas'ın ilgili pazarda daha etkin faaliyet göstereceği, bu işbirliği sonrasında diğer dağıtıcıların da söz konusu depolama hizmetinden daha fazla 170

170 Bu çerçevede, özellikle bir teşebbüs tarafından ihtiyaç duyulan fazla kapasitenin, yeni bir tesis kurmak yoluyla çeşitli çevresel sakıncaları da bünyesinde barındıran büyük bir yatırım gerçekleştirmek suretiyle karşılanması yerine, bir başka teşebbüs tarafından sahip olunan atıl kapasitenin değerlendirilecek olması da dikkate alındığında, işlemin gerçekleşmesiyle elde edilecek sonuçların "bir malın ya da hizmetin dağıtımında iyileşme ve gelişme" koşulunu sağladığı sonucuna varılmıştır.

b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için gerekli olan bir diğer koşul, tüketicinin ekonomik gelişmeden yarar sağlaması ve ortaya çıkacak faydadan tüketicinin adil bir pay almasıdır. Tüketicilere yansıtacak yararlar kapsamında; fiyatlarda sağlanacak düşüş, kalitenin ve ürün çeşitliliğinin artırılması, mal veya hizmet arzında devamlılığın sağlanması gibi hususlar sayılabilir.

180 Petrol piyasasında satışa sunulan ürünlerin -özellikle ulusal marker uygulamasından sonra- büyük ölçüde homojen nitelikte olmaları, rafinaj ve dağıtım kademelerinde yeterince rekabetçi bir yapının bulunmaması, pompa satış fiyatları içerisinde dolaylı vergilerin payının çok yüksek olması gibi nedenlerle, farklı dağıtıcılarca ülke genelinde uygulanan akaryakıt fiyatlarının birbirine çok yakın düzeylerde seyrettiği dikkate alındığında, mevcut anlaşma sonucunda fiyatlarda tüketicilere doğrudan yansıtacak önemli bir düşüş beklentisinin gerçekçi olmayacağı açıktır. Buna karşın depolama hizmetlerinin ithalat için olmazsa olmaz bir nitelik taşıdığı, ithalatın ise tek teşebbüsün faaliyet gösterdiği rafinaj pazarı yapısında, mevcut rafineri çıkış fiyatları üzerinde yegâne rekabetçi baskı unsuru olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

190 Anlaşma taraflarınca, bildirim konusu akaryakıt depolama tesisinin yüksek kapasitesi ve doğrudan denize çıkışı olması nedeniyle ithalat bakımından özel bir öneme sahip olduğu belirtilmektedir. Yine bu çerçevede, Shell&Turcas'a ait aynı bölgede yer alan Derince Terminalinde beyaz ürünler bakımından depolama kapasitesinin (.....) m³ seviyesinde olduğu, bu kapasitenin tek bir gemi ile optimum hacimde bir ithalat operasyonu için yeterli olmadığı ifade edilmiştir. Yukarıda sayılan açıklamalar dikkate alındığında, bildirim konu işlem neticesinde benzin türleri bakımından pazar lideri Shell&Turcas'ın ithalat kapasitesinin artacağı, bunun da rafineri fiyatları üzerindeki rekabetçi baskıyı güçlendirebileceği değerlendirilmektedir.

200 Bunun yanında başvuru konusu akaryakıt depolama tesisinin daha çok sayıda akaryakıt dağıtıcısına sağlayacağı nakliye maliyet avantajı ve lojistik kolaylığın da tüketicilerin daha nitelikli hizmet ve daha yüksek kalite elde etmelerine imkân sağlayacağı ifade edilmektedir.

Bu çerçevede başvuru konusu anlaşmanın 4054 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin (b) bendinde sayılan koşulu sağladığı anlaşılmaktadır.

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

210 Esas itibarıyla bu koşulun, *hâkim durum* ve *pazar gücü* kavramları ile daha yakından ilişkili olduğu söylenebilir. Hâkim durumun ya da yüksek pazar gücünün söz konusu olduğu durumlarda anti-rekabetçi etkiler yaratan bir yatay anlaşmaya muafiyet verilmesi zorlaşmaktadır. Bu nedenledir ki, bu koşulun değerlendirmesi yapılırken ön plana çıkan nokta, pazarın yapısal özellikleri olmalıdır. Çünkü anlaşmaya taraf olan teşebbüslerin piyasa payı ile piyasadaki rekabetin etkilenmesi arasında, doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Teşebbüslerin piyasa payı ne kadar yüksekse, ilgili piyasanın anlaşmadan etkilenme olasılığı da o nispette artmaktadır.

220 Dosyada yer alan Bildirim Formu ve EPDK verilerinden elde edilen bilgilere göre, üçü bildirim taraflarına ait olmak üzere ilgili coğrafi pazarda bulunan 16 ayrı depolama tesisinin toplam kapasiteleri 721.707 m³ iken, işleme konu olan Total'e ait Gebze akaryakıt depolama tesisinin kapasitesi (.....) m³ ve Shell&Turcas'a ait aynı bölgede yer alan iki ayrı tesisin toplam kapasitesi ise (.....) m³'dir. Belirtilen kapasite rakamlarına dayanılarak yapılacak bir pazar payı hesabına göre, ilgili coğrafi pazarda Total'in pazar payı %(....) iken, Shell&Turcas'ın pazar payı %(....). Aynı coğrafi pazarda Petrol Ofisi A.Ş.'nin pazar payı ise %(....). İlgili pazarda yer alan depolama tesislerine ve kapasitelerine ilişkin bilgi aşağıda tablo halinde sunulmuştur:

Tablo 1: Kocaeli ilinde yer alan depolama tesisleri ve kapasiteleri

Depolama Lisansı Sahibi	Toplam Kapasite (m ³)	Kapasite Payı (%)
Petrol Ofisi	(.....)	(....)
Total	(.....)	(....)
Shell&Turcas (2 ayrı tesis)	(.....)	(....)
Solventaş	(.....)	(....)
Altinel	(.....)	(....)
Opet	(.....)	(....)
Akpet	(.....)	(....)
Turkuaz	(.....)	(....)
Petline	(.....)	(....)
Poliport	(.....)	(....)
Alpet	(.....)	(....)
Gören	(.....)	(....)
Yilport	(.....)	(....)
Lukoil	(.....)	(....)
İzgin	(.....)	(....)
Toplam	(.....)	(....)

230 Bunun yanında değerlendirme sürecinde yapılan araştırma ve görüşmelerde elde edilen bilgilere göre, dünyanın en büyük sıvı ürünler depolama şirketi olan Hollanda menşeli Vopak Yalova'da satın aldığı 26 hektarlık bir arazi üzerinde yüksek kapasiteli bir depolama tesisi kurmayı planlamaktadır. Bu çerçevede, bildirim konu akaryakıt depolama tesisinin Total ve Shell&Turcas tarafından oluşturulan ortak girişim eliyle işletilmesi halinde, akaryakıt depolama hizmetleri açısından ilgili coğrafi pazarda rekabetin ortadan kalkmasına yol açacak bir durum oluşturmayacağı değerlendirilmektedir.

d) Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca, muafiyetin diğer üç koşulunu sağlayan bir anlaşmanın doğuracağı gelişme veya iyileşmelerin rekabeti daha az sınırlayıcı bir yol izlenerek elde edilmesi mümkünse, söz konusu anlaşmaya muafiyet tanınması mümkün değildir. Buna göre, sınırlama, anlaşmanın ardında yatan temel amaca uygun ve bunun gerçekleştirilmesi için gerekli olmalıdır.

240 Bildirim konusu işlem bakımından bu başlık çerçevesinde ele alınabilecek en önemli hususun, Gebze tesisinin Sadaş'a devrine ilişkin kira sözleşmesinin süresidir. Taraflar ilk etapta sözleşme ile düzenlenen 10 yıllık sürenin özellikle belirlendiğini, bu sürenin tesisin pek çok periyodik bakımı için azami süre niteliğinde olduğunu ve anlaşma taraflarından Shell&Turcas'ın tesisin bakımı ve yenilenmesi için gerekli yatırımlara katılması için anlaşmanın devamına yönelik olarak belirli bir güvenceye ihtiyaç duyduğunu belirtmişlerdir.

Bu noktada Sadaş'a ilişkin olarak Rekabet Kurulunun 16.10.2008 tarihli ve 08-58/923-370 sayılı kararında yer verilen hususlar yol gösterici niteliktedir. Kararın ilgili bölümü şu şekildedir:

250 *"Başvuru konusu işleme bakıldığında; kurulan ortak girişimin tamamen tarafların depolama ihtiyaçlarına çözüm getirmeye yönelik bir işbirliği amacıyla kurulduğu görülmektedir. Bununla birlikte artan kapasitenin söz konusu olması halinde üçüncü taraflara ayrımcılık gözetmeksizin hizmet verileceği gerek taraflarla yapılan görüşmelerde gerekse yine taraflardan gelen bilgilerden anlaşılmaktadır.*

260 *Depoculuk faaliyetine ilişkin değerlendirmede değişken olarak ortaya çıkan bir başka husus da, yine lisanslı depoculuk faaliyetleriyle bağlantılı olarak piyasa yapısıdır. Daha önce de belirtildiği üzere, Kanun'un 4. maddesi kapsamına giren bir durumun 5. maddesi kapsamında muafiyet alabilmesi için, anlaşma ile beklenen faydalara ulaşırken rekabetin gereğinden fazla kısıtlanmaması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, birbirine rakip olan teşebbüslerce yapılan işbirliğinin ulaşılmak istenen amaç için gerekli olduğunun ortaya konması önemlidir. İşlemin amacına bakıldığında, akaryakıt dağıtım faaliyetleri için belirli alanlarda depolama kapasitesine ihtiyaç duyan teşebbüslerin hem maliyet avantajı sağlamak, hem de kısıtlı depolama alanlarını en etkin şekilde kullanmak amacı taşıdıkları söylenebilir. Ancak bunun yanında, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 16. maddesi, dağıtım firmalarına zorunlu stok tutma yükümlülüğü getirmektedir ki, bu da söz konusu firmalar için belirli bir depolama kapasitesine sahip olma gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.*

Ortak depo kurmaya yönelik işbirliklerini gerekli kılan husus, ülke depo kapasitesinin yetersizliği ve dağıtım firmalarının bu alanda yatırım yapma gereksinimleridir. Söz konusu yatırımın lojistik bir özelliğe sahip olması ve ortak yatırım yapılmasının bir takım maliyet ve etkinlik avantajları yaratması da ortak yatırımı anlamlı kılabilmektedir.

270 *Bu değerlendirmeler çerçevesinde “d” bendindeki koşulun da sağlandığını söylemek mümkündür. Hiç şüphesiz, gerek Total ve Shell & Turcas arasında kurulan dosya konusu ortaklık gerekse Rekabet Kurulu’nun daha önce muafiyet tanıdığı diğer ortak depoculuk faaliyetlerinin koordinasyon riski içermenin ötesinde fiili olarak rekabeti engelleyici etki yapmaya başlamaları hali, taraflara verilen muafiyetin geri alınması için bir gerekçe oluşturacaktır.”*

280 Bu bakımdan, anlaşmanın süresine ilişkin ilave bir değerlendirmeye ihtiyaç olmadığı, yukarıda yer verilen Kurul kararında ulaşılan sonucun işbu dosya bakımından da geçerli olduğu, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde sayılan koşulun sağlandığı, akaryakıt depolama hizmetleri pazarında meydana gelebilecek değişmeler neticesinde taraflar arasındaki anlaşmanın koordinasyon riski içermenin ötesinde fiili olarak rekabeti engelleyici sonuçlar yaratmaya başlaması halinde muafiyetin geri alınabileceği değerlendirilmektedir.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- 290 1- Total Oil Türkiye A.Ş.’nin kontrolünde bulunan Kocaeli ili Gebze ilçesinde kurulu bulunan akaryakıt depolama tesisinin Samsun Akaryakıt Depolama A.Ş.’ye kiralanmasına ilişkin işlemin ve bu işleme esas teşkil eden sözleşmelerin, tarafların Türkiye akaryakıt dağıtım pazarında birbirleriyle rakip teşebbüsler olması nedeniyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi anlamında rekabetin kısıtlanması sonucunu doğurabilecek nitelikte işbirliği anlaşması olduğuna,
- 2- Bu nedenle söz konusu anlaşmaya menfi tespit belgesi verilmesinin mümkün olmadığına,
- 3- Bununla birlikte, bildirim konusu anlaşmaya aynı Kanun’un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınmasına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.